

Aan : College van Burgemeester en Wethouders Ridderkerk
Van : Maatschappelijk Burgerplatform
Datum : 18 augustus 2021

Betreft : Verordening Jeugdhulp gemeente Ridderkerk 2022

Geachte college,

Op de eerste plaatse onze dank dat wij in de gelegenheid zijn gesteld om een advies uit te brengen over de nieuwe concept Verordening Jeugdhulp gemeente Ridderkerk 2022.

We hebben dit concept zorgvuldig bestudeerd en tegen het licht gehouden van drie belangrijke ontwikkelingen en/of aandachtspunten, namelijk:

1. Het rapport *'Jeugdzorg; een onderwerp van aanhoudende zorg'* d.d. 18 mei 2021 van de landelijke Arbitragecommissie Jeugdhulp. Enkele conclusies zijn hierbij opvallend, nl.
 - Het huidige stelsel is financieel onhoudbaar.
 - Jongeren en gezinnen met ernstige jeugdzorgproblematiek vallen nu buiten de boot, hetzij door het niet goed functioneren van de keten, hetzij door te lange wachtlijsten, hetzij door een tekort aan gespecialiseerde voorzieningen.
 - Van slechts 10-12% van de interventies in de jeugdzorg staat vast dat ze bewezen effectief zijn.
 - Er is sprake van onvoldoende doelmatigheid bij de gemeenten.

De commissie stelt voor de jeugdzorgplicht te beperken tot drie situaties waarbij de gebruikelijke zorg niet afdoende is, namelijk:

- Er zijn vastgestelde zorgen over de veiligheid van het kind (kindermishandeling, onveilige woonomgeving, etc.).
- Een kind heeft een vastgestelde psychische aandoening, stoornis of geestelijke - en/of lichamelijke beperking waarbij het eigen vermogen van de sociale omgeving ontoereikend is om gezond op te groeien en te participeren in de maatschappij.
- Bij overige opvoed- en opgroevragen geldt alleen een jeugdhulpplicht als zonder de jeugdhulp het kind niet kan participeren in de maatschappij (deelnemen aan onderwijs, vrijetijdsbesteding en sociale contacten).

Het rijk en de VNG hebben een overeenstemming bereikt om per 1 januari 2022 te starten met de uitvoering van een hervormingsagenda.

2. Het aankomend rapport van de Ridderkerkse Rekenkamer Commissie over de resultaatgerichtheid van de jeugdhulp in Ridderkerk. Verwacht mag worden dat uit dit rapport aanbevelingen zullen komen die nopen tot wijziging van het beleid en de verordening.
3. De toeslagenaffaire en de vereiste herijking van de relatie burger – overheid. Staat de burger met zijn vraag centraal en is de organisatie van de gemeente hierop ingericht? Of dient de burger zich vooral te voegen naar de regels en het aanbod van de overheid? Wordt de burger gewantrouwd en beschouwd als een potentiële misbruiker van de zorg of fraudeur? Andersom gesteld: straalt de verordening een excellent dienstverlenend karakter uit en versterkt dit de vertrouwensband tussen de burger en de overheid?

Op grond van het bovenstaande komt het MBR tot een constatering dat de thans voorliggende verordening bij wijze van spreken al achterhaald is voordat die is vastgesteld. Deze verordening is vooral gebaseerd op de recente nota Integraal Beleid Sociaal Domein, en houdt geen rekening met de drie bovengenoemde aandachtspunten.

In ons advies richten we in het bijzonder op die punten die een exponent zijn van een niet meer passend beleid. Wij doen hierbij voorstellen die meer in lijn liggen met het te verwachten nieuwe beleid.

In concreto stellen wij voor dat alleen die interventies in aanmerking komen voor een gemeentelijke bekostiging als ze voldoen aan drie basisvoorwaarden:

- a. De interventie is opgenomen in de register van bewezen effectieve interventies van het Nationaal Jeugd instituut;
- b. Deze interventies worden uitgevoerd door instellingen die algemeen erkend zijn als instellingen die in staat zijn om deze interventies overeenkomstig de voorgeschreven condities uit te voeren;
- c. De interventies worden alleen uitgevoerd door professionals die zijn ingeschreven bij hetzij de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk, hetzij de beroepsvereniging voor psychologen, nl het Nederlands Instituut voor Psychologen en/of die zijn ingeschreven in het BIG-register (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg).

Tevens stellen we voor dat er meer aandacht wordt besteed aan de klantgerichtheid en goede dienstverlening en dat bij een klacht van een burger op de eerste plaats wordt geluisterd naar de klacht.

Advies

Op grond van het bovenstaande komen wij tot het volgende advies

1. De hierboven genoemde basisvoorwaarden opnemen in hoofdstuk 1 Algemeen bepalingen, artikel 1.1.definities;
2. De bovengenoemde basisvoorwaarden vereisen een herziening van artikel 2.1 Algemene voorzieningen en aanscherping van artikel 2.2. Individuele voorzieningen, lid l (verblijf) en lid m (zorgverlening aan jeugdigen binnen het sociaal netwerk). Dyslexie komt niet meer in aanmerking voor bekostiging uit het jeugdzorgbudget en dient te worden ondergebracht in het Passend Onderwijs. Daar tegenover staat dat het onderwijs er op moet kunnen vertrouwen dat in geval van onderwijs overstijgende zorg- en opvoedvragen de jeugdhulp een interventie kan bieden die voor de jeugd en het gezin het verschil maakt;
3. In hoofdstuk 3 Toegang jeugdhulp via de gemeente: de termijnen bij het stappenplan van aanmelding tot beschikking expliciteren en opnemen in de verordening, zodat betrokkenen een helder beeld hebben van hoe in de tijd de procedure verloopt, vanaf het eerste contact tot de toe- of afwijzing van hulp, alsmede de daadwerkelijke start en looptijd van de hulp;
4. In hoofdstuk, artikel 4.3.3 Verplichtingen PGB, nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering een bepaling opnemen dat hoor en wederhoor plaatsvindt, dat de gebruiker van het PGB zich kan laten bijstaan door een onafhankelijk deskundige en dat het onderzoek nadrukkelijk betreft de redelijkheid en billijkheid van eventueel te nemen maatregelen;
5. Bij hoofdstuk 6 individuele voorzieningen jeugdhulp: deze te beperken tot drie situaties zoals aangegeven door de Arbitragecommissie Jeugdhulp in haar rapport van 18 mei 2021. Artikel 6.3 lid 2 te laten vervallen, evenals artikel 6.4 toegang dyslexiezorg;

6. Hoofdstuk 9 Afstemming met andere voorzieningen: dit hoofdstuk uitbreiden met een artikel over afstemming met algemene welzijnsvoorzieningen. Voorzieningen die nu gerekend kunnen worden tot algemene welzijnsvoorzieningen komen niet in aanmerking voor bekostiging via de jeugdhulp;

7. Hoofdstuk 10 Kwaliteit jeugdhulpaanbieders: dit hoofdstuk herzien in het kader van de bovengenoemde drie basisvoorwaarden (alleen bewezen effectieve interventies, het bij naam noemen van de erkende beroepsgroepen);

8. Hoofdstuk 11, lid 2 Betrekken ingezetenen bij ontwikkelen beleid: een bepaling opnemen over advisering door het Maatschappelijk Burgerplatform Ridderkerk en/of verwijzing naar de Participatieverordening 2016;

9. Overgangs- en slotbepalingen:

a. de werkingsduur van deze verordening beperken tot 31 december 2022, of zoveel eerder als het nieuwe beleid op grond van de rapportage Rekenkamer Commissie Ridderkerk over doelmatigheid van de jeugdhulp en/of aanbeveling die voortvloeien uit de landelijke hervormingsagenda door de raad zijn vastgesteld;

b. Belanghebbende jeugd en gezinnen, alsmede de zorgaanbieders die door de nieuwe bepalingen de bekostiging van hun voorziening verliezen, kunnen nog tot uiterlijk 31 december 2022 gebruik kunnen maken van hun oude rechten;

10. Een publieksgerichte folder maken voor de potentiële zorgvrager met de essentie van deze verordening. Een aparte folder in geval burgers een PGB willen aanvragen.

Samenvatting

Wij adviseren negatief t.a.v. de concept verordening Jeugdhulp gemeente Ridderkerk 2022. Dit negatief advies kan worden omgezet in een positief advies indien deze verordening wordt aangepast overeenkomstig de adviezen. Het motief om negatief te adviseren is dat deze verordening reeds is achterhaald voordat die is vastgesteld, en dat een beleidswijziging en nieuwe verordening moet worden voorbereid. De ingrediënten voor deze beleidswijziging en nieuwe verordening zijn opgenomen in dit advies.

We hopen hiermede een positieve bijdrage te leveren aan een goede, effectieve en betaalbare jeugdhulp in Ridderkerk.

Met een vriendelijke groet

Riet Bolink,
Waarnemend voorzitter MBR